[1]मुष्णन्[A]-ती, [2]आमोषी[B], मुषितम्-तः-तवान्, [3]मुष्टम्-ष्टः, मुषित्वा, मुष्टिः, [4]मूषिकः-षिका, [5]मुष्कः, इत्यादीनि रूपाणि अस्य धातोः प्रातिस्विकरूपाणि इति ज्ञेयम्। सन्नन्तादुप्रत्यये मुमुषिषुः[C] इति।

(1291) "मुस खण्डने" (IV-दिवादिः-1220. सक. सेट्. पर.)

"आत्रेयस्तु कातन्त्रे मूर्धन्यान्तोऽयम्। तथा च 'राघवस्यामुषः कान्ताम्' (भ. का. 15-16) इति प्रयोगश्च, इति पाठान्तरमप्याह।" इति मा. धा. वृत्तौ।

मोसकः-सिका, मोसकः-सिका, मुमोसिषकः-मुमुसिषकः-षिका, मोमुसकः-सिका; मोसिता-त्री, मोसयिता-त्री, मुमोसिषिता-मुमुसिषिता-त्री, मोमुसिता-त्री; इत्यादीनि सर्वाणि रूपाणि भौवादिकक्रोसतिवत् (234) ज्ञेयानि।

---

1. 'क्र्यादिभ्यः—' (3-1-81) इति श्ना विकरणप्रत्ययः। 'श्नाऽभ्यस्तयोरातः' (6-4-112) इत्याकारलोपः। णत्वम्।

2. 'संपृचानुरुध.....आमुषाभ्याहनश्च' (3-2-142) इत्यादिना तच्छीलादिषु घिनुण्प्रत्यये रूपमेवम्।

3. 'आदितश्च' (7-2-16) इत्यत्र चकारस्यानुक्तसमुच्चयार्थकत्वात् मुष्ट इत्यादीनां सिद्धिः; 'चोरिते मुषितं मुष्टम्—' इति स्वामी च।' इति प्रक्रियासर्वस्वे (पृ. 26)। तेन 'मुष्टं प्रतिग्राह्यता स्वमर्थं पात्रीकृतो दस्युरिवासि येन' इति कालिदास (५·) प्रयोग उपपद्यते।

4. 'मुषेर्दीर्घश्च' (द. उ. 3·14) इति किकन्प्रत्ययो धातोः दीर्घश्च भवति। मुष्णातीति मूषिकः। "'मूष स्तेये' भौवादिकः। तस्मात् किकन्प्रत्यये दीर्घवचनमन्तरेणापि मूषिकशब्दस्य सिद्धत्वात् दीर्घवचनं स्पष्टार्थम्। एवं च मूषेर्वुलि मूषकः इत्यपि साधुः। इति श्वेतवनवासी" इति द. उ. टिप्पण्याम्।

5. 'सृवृभूशुषिमुषिभ्यः कित्' (द. उ. 3-19) इति कप्रत्ययः किच्च भवति। मुष्कः=चौरो, मांसलो वा। 'अण्डः फलं च' इति क्षीरस्वामी।

A. '.....पुष्णन् मुदं मृगदृशां रिपुधाम मुष्णन्।' धा. का. 3-12.

B. 'द्रोहि खद्योतसंपर्कि नयनामोषि दुःसहम्॥' भ. का. 7-6.

C. 'किं मुमुषिषुवद् यात द्विषो नापचिकीर्षया॥' भ. का. 7-99.